

► Tommy och Oliver Åkerström kom hem till Jämtön och Sverige efter en tre veckor lång resa i Vietnam. I bagaget fanns massvis med intryck.

FOTO: JOAKIM NORDLUND

FOTO: PRIVAT

■ Som tvååring kom Oliver Åkerström till Sverige. Från barnhemmet i Vietnam till sitt nya hem i Jämtön i norra Sverige.

Åtta år senare återvände han tillsammans med sin far till platsen där de träffades första gången.

– Det var väldigt mycket känslor, säger pappa Tommy Åkerström.

Tillbaka till Vietnam

▲ Massor av nya intryck mötte 10-årige

Oliver när han efter åtta år fick återse sitt födelseland Vietnam. Det var inte direkt mycket som påminde om hans nya liv i Jämtön.

JÄMTÖN De är ett rätt omaka par. Oliver som är kort och kvick och Tommy som väger en bra bit över hundra kilo och som rör sig med trygga bestämda steg.

Men det är far och son – därom råder ingen som helst tvivel.

Där finns en ömsesidig omtanke och i den tryggheten tillåter man sig att skämta rätt friskt med varandra. Och båda har starka minnen från den resa som de gjorde tillsammans, tillbaka till den vietnamesiska staden Soc Tang och tillbaka till det barnhem där Oliver växte upp innan han adopterades.

"Nyfikenheten började växa"

Vi sitter hemma i köket och framför oss på bordet ligger bilder som Oliver tog med sin engångskamera. Beslutet att åka växte sakta fram.

– Jag kände att Oliver nyfikenhet började växa, säger pappa Tommy.

– Vi la alla guldtyr i en stor burk och vi sa att vi skulle använda pengarna till att åka tillbaka till Vietnam men jag tänkte "det blir nog inte", berättar Oliver.

Men han fick fel.

Hans far hade bestämt sig för att den långa resan tillbaka till den plats där han

och dåvarande hustrun Agneta hämtade Oliver den där julidagen 1997 skulle bli verklighet.

Fem familjer återvände

När Oliver föräldrar åkte över för att hämta honom gjorde de resan tillsammans med sex andra svenska familjer. Oliver föräldrar har i dag gått skilda vägar men Tommy är den som har behållit kontakten med de andra familjerna. Varje sommar har en träff arrangerats och där har barnen, som alla kommer från samma barnhem, lärt känna varandra.

Som en frukt av dessa möten bestämde sig fem av familjerna att åka tillbaka. – Oliver ville åka och jag ville också åka. Det där är ju en resa som förändrat våra liv så enormt. Oliver är det bästa som hänt mig, så är det bara, säger Tommy.

Minnena från adoptionsresan sommaren 1997 är mycket starka. Han berättar om ett barnhem där man precis bara hade livets nödtorft och knappt det.

Några av intrycken har etsats sig fast på näthinna.

– Det var slitna järnsångar och på boten av sängen fanns bara en plywoodskiva och ett tunt lakan. Där låg dom. Inga

kuddar, inga täcken och inga gosdjur eller leksaker.

Hans minns givetvis första mötet med Oliver.

– Han var nästan lite apatisk. Visade inte känslor åt något håll egentligen utan följde bara vad som hände med blicken. Jag kände bara att jag ville hålla om honom, säger pappa Tommy.

– Jag minns ju ingenting. Jag var ju bara två år, säger Oliver.

I dag går Oliver i sjätte klass och ena veckan bor han tillsammans med sin mamma och andra med sin pappa. Det är lätt att förstå att han är omtyckt för det bara glittrar i ögonen av spontanitet när han berättar.

"Talade aldrig bebispråk"

Tommy ler när han tänker på den första tiden tillsammans med Oliver.

– Det gick egentligen väldigt fort för Oliver efter det. Det var fascinerande på vilket sätt han lärde sig saker. Han talade aldrig något bebispråk utan när han började prata var det nästan färdiga ord direkt. Det var mycket nytt, som första gången när han åt knäckebröd. Han skrottade varje gång han tuggade för det ljudet hade han aldrig hört, säger Tommy.

Men det finns ett minne som är starkare än alla andra. Bilden när de lämnade barnhemmet med barnen sittande på trappan är något som Tommy återkommer till.

– Barn kom upp och satte sig i knät. Tårarna rann på mig, säger han.

Känslosamma minnesbilder

Han blir märkbart rörd vid minnet.

– Det kommer över mig ibland. Det jag minns tydligast är ändå när vi tog avsked och när barnen satt på trappan och vinkade till Oliver och de andra. Jag har gråtit många gånger när jag tänkt på det och just den minnesbilden lär jag nog bära med mig hela livet. Känslan var "om man ändå hade fått ta med sig allihop". Huvva. Det var jobbigt, säger Tommy och lyfter kaffekoppen till munnen.

Åtta och ett halv år senare skulle han återse samma trapp och samma barnhem. Den här gången tillsammans med sin son då hade hunnit bli tio och ett halv år.

Och nu blev det ett positivt återseende. Barnhemmet hade blivit upprustat och även om spädbarnen låg i samma slitna gamla stälsängar med hård plywoodskiva som enda liggunderlag så fanns där

nu leksaker och en del annat som man förknippar med småbarns uppväxt.

Men när de kom till Soc Trang, som är en stad 18 mil söder om Saigon, blev de tillsagda att inte visa sig för mycket i själva staden eftersom barn skulle kunna bli igenkända av släktingar och att det skulle väcka känslor.

– De sa så men nog kändes det lite långsökt, säger Tommy.

"Vi åt orm och såg krokodiler"

Tankarna gick på högvärv i Oliver's huvud och givetvis var det ofrånkomligt att de tillbringade en del av tiden också i staden.

– Man såg att han tänkte en hel del. Men han gör ju det den här mannen, säger Tommy och ser kärleksfullt på sin son.

– Jag tittade ju på dom man mötte och tänkte "kanske är jag släkt med den eller den". Det var speciellt och det kändes lite konstigt, säger Oliver.

Men man märker att han ogärna pratar om det som är jobbigt. Istället är det andra saker från Vietnam som han gärna berättar om:

– Vi åt orm, säger han stolt. Sen såg vi krokodiler.

Var det någon som kom fram och tilltalade dig på vietnamesiska?

– Njää, inte som jag minns, säger Oliver.

– De hann väl inte för du började väl prata engelska med dom innan dom hann blinka, säger Tommy.

Sedan skattar båda två.

Det blev också ett väldigt känslosamt möte mellan barn, föräldrar och barnhemmets barnskötare.

– Vi hade ju en guide med oss och det var ju genom honom som man kunde prata men alla känslor gick ju runt i en.

Men jag tror att det var glada över att se att barnen mädde så bra som de gjorde, säger Tommy.

Fick aldrig något svar

Sedan berättar han att en av föräldrarna frågade om vem som var de biologiska föräldrarna till deras son men de fick aldrig något egentligt svar och enligt Tommy är det tveksamt om de ens visste.

– De var mest förvånade och en av de anställda som eventuellt kunde ha vetat undrade gång på gång "varför" när hon fick frågan. De kunde inte förstå varför hon ville veta. Men att lämna

ifrån sig ett barn måste nog vara bland det tuffaste beslut man tar och som de sa så var det ofta som en släkting kom med barnet. Det fanns också en lucka där du lämnade barnet, lite som ett brevinkast.

Har ni pratat om hans biologiska släkt?

– Nej, inte så mycket. Men kommer den dagen när Oliver vill åka tillbaka igen så ska jag stötta honom till hundra procent. Och vill han ha mig med så kommer jag.

Minns med ett leende

Sedan går samtalet åter in på själva adoptionen. Han minns med ett leende hur han och Oliver's mamma hade ladat upp med välling, blöjor och frukt.

– Man var ju nervös och ganska så överambitiös. Vi åkte i en minibus och han följde ju med oss när vi åkte därifrån. Det var ju så svårt att sätta sig in i hans situation när han hamnade i busen. Han hade väl i stort sett aldrig varit utanför barnhemmet och plötsligt var det färger och intryck som bara avlöste varandra. Vi försökte ge honom välling men han bara stirrade ut genom rutan och till slut kräcktes han. Inte fan var ju

han hungrig, säger Tommy på sitt godmodiga sätt.

Och tanken Oliver's föräldrar var först att adoptera ett spädbarn men sedan fick de frågan om de kunde tänka sig att bli föräldrar åt en liten tvåårig grabb.

– Det vi fick veta var att han var frisk och de skickade ju oss också ett kort. Det är det här, säger Tommy och håller fram en inramning.

"Det bästa jag har gjort"

Sedan fortsätter han:

– När vi fick frågan var det aldrig någon tvekan. Vi tackade ja och det är väl det bästa jag har gjort.

Och sommarens adoptionsträff har redan varit.

– Vi var i Ebbamåla i Blekinge. Adoptionsträffen är helig. Den är viktigare än allt annat. Och jag tror att det har varit viktigt för barnen också. Ofta brukar förväntningarna vara så höga att det bara kokar när de väl träffas. Och själv har jag fått riktigt bra vänner. Det är enkla och jordnära människor. Nej, adoptionsträffarna är bra. De skulle nog varken jag eller Oliver vilja vara utan.

– Under 2007 kom de flesta barnen från Kina, Sydkorea, Indien, Vietnam, Sydafrika och Colombia (39).

JOAKIM NORDLUND
redaktionen@idningextra.se

fakta

VILL DU ADOPTERA?

✓ Anmäl dig som sökande hos flera auktoriserade adoptionsorganisationer. En av dessa är Barnens Vänner som har kontor i Öjebyn.

✓ Anmäl dig till en obligatorisk utbildning för blivande adoptivföräldrar som socialtjänsten i din kommun anordnar.

✓ Sedan följer hemutredning i där socialtjänsten tittar på din lämplighet som förälder.

✓ Välj land i samråd med din adoptionsorganisation. Olika länder ställer olika krav på sökande. Det kan bland annat röra sig om vissa krav på ekonomi, utbildning, hälsa, äktenskap och kyrkotillhörighet.

✓ Via adoptionsorganisationen skickar du ansökan, med hemutredning, till det aktuella landet.

✓ Det kan ta flera år från skickad ansökan till barnbesked. Ha tåla-mod, även om det är motigt ibland.

✓ Läs mer på www.mia.eu.

Källa: Myndigheten för internationella adoptionsfrågor

fakta

ADOPTIONER TILL SVERIGE

✓ Adoptioner av utländska barn till Sverige har förekommit sedan slutet av 1950-talet.

✓ Ungefär 48 000 adopterade barn har kommit till Sverige och cirka hälften av dem är nu vuxna.

✓ Varje år adopteras cirka 1000 barn från utlandet av familjer i Sverige. Barnen kommer från länder i Asien, Latinamerika, Osteuropa och Afrika.